

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Jednolity rynek cyfrowy: przegląd śródkresowy

(2018/C 176/08)

Sprawozdawca: Alin-Adrian NICA (RO/EPL), burmistrz Dudeștii Noi**Dokument źródłowy:** Komunikat w sprawie przeglądu śródkresowego realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego „Połączony jednolity rynek cyfrowy dla wszystkich”

COM(2017) 228 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje podejście Komisji Europejskiej, która w połowie procesu realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego podjęła się przedstawić najnowsze informacje na temat jego aktualnej sytuacji. Jest to niezwykle użyteczna inicjatywa służąca określeniu poczynionych do tej pory postępów, środków, które należy podjąć w celu wypełnienia podjętych zobowiązań oraz obszarów, w których konieczne są większe starania i nowe działania.
2. Przypomina znaczenie władz lokalnych i regionalnych oraz ich roli dla wdrożenia zaleceń zawartych w strategii jednolitego rynku cyfrowego, ponieważ władze te są motorem wzrostu gospodarczego na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz mogą tworzyć wiele produktów i cyfrowych usług informatycznych, a następnie je wykorzystywać i nimi zarządzać.
3. Przypomina o swoim poparciu dla rozwoju łączności elektronicznej na rynku wewnętrznym w celu promowania dynamicznego i zrównoważonego wzrostu we wszystkich sektorach gospodarki; podkreśla w tym kontekście ważną rolę władz lokalnych i regionalnych oraz ich potencjał w dziedzinie cyfryzacji europejskiego przemysłu.
4. Wskazuje na ważną rolę, jaką władze lokalne i regionalne odgrywają w świadczeniu usług cyfrowych obywatelom oraz w tworzeniu infrastruktury cyfrowej i zarządzaniu nią, co często ma miejsce w kontekście współpracy transgranicznej lub międzyregionalnej. Usługi te wymagają natychmiastowych środków mających na celu wprowadzenie wyważonych zmian dotyczących przeszkód stojących przed transgranicznymi działaniami w internecie, zwłaszcza jeśli chodzi o różnice występujące między państwami członkowskimi w dziedzinie organizacji i funkcjonowania administracji, umów i prawodawstwa w zakresie prawa autorskiego ⁽¹⁾.
5. Wzywa do stworzenia warunków ułatwiających podłączenie wszystkich obszarów geograficznych do usług szerokopasmowych i ultraszerokopasmowych, które w dłuższej perspektywie będą skuteczne w konkurencyjnym środowisku, a także wzywa Komisję do regularnego informowania, w ramach realizacji jednolitego rynku cyfrowego, o postępach w likwidacji przepaści cyfrowej, zwłaszcza na poziomie regionalnym i lokalnym ⁽²⁾.
6. Podkreśla znaczenie uwzględnienia wszystkich aspektów związanych z interoperacyjnością i identyfikacją elektroniczną (e-identyfikacją), podpisem elektronicznym, elektronicznym zarządzaniem dokumentami i innymi elementami e-rządzenia. Wzorem są tu systemy stosowane w krajach i regionach, które poczyniły znaczące postępy w tej dziedzinie, gwarantując tym samym bezpieczeństwo i budząc zaufanie obywateli i przedsiębiorstw.
7. Podkreśla, że cyfryzacja społeczeństwa jest szansą na wzrost i tworzenie miejsc pracy, zwłaszcza w regionach oddalonych i w regionach stojących w obliczu wyzwań demograficznych.
8. Opowiada się za unowocześnieniem ram prawnych w dziedzinie prawa autorskiego w świetle rewolucji cyfrowej i zmian w zachowaniu konsumenta oraz zwraca uwagę na kluczową rolę, jaką w tej dziedzinie mogą odegrać władze lokalne i regionalne, oraz na możliwości, jakimi dysponują one w dziedzinie harmonizacji tych praw.

⁽¹⁾ CdR 00039/2016.⁽²⁾ CdR 02646/2015.

9. Ponownie potwierdza znaczenie inwestycji w badania naukowe w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) w celu zapewnienia wzrostu gospodarczego i rozwoju nowych przedsiębiorstw oraz zauważa, że wykorzystanie ICT w innowacjach mogłoby pozwolić sprostać znaczącym wyzwaniom społeczno-gospodarczym⁽³⁾.

10. Proponuje zbadać możliwość wprowadzenia systemu opodatkowania dochodów z transgranicznej sprzedaży przez internet, który opierałby się na równych i obiektywnych zasadach, co doprowadziłoby do ujednoczenia podatków płaconych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w dziedzinie handlu elektronicznego w całej UE, a tym samym pobudziło działalność gospodarczą przedsiębiorstw, w szczególności MŚP.

Cyberbezpieczeństwo i ulepszenie środków na rzecz zwalczania cyberincydentów

11. Podkreśla, że nowa strategia w zakresie cyberbezpieczeństwa uruchomiona przez Komisję powinna przyczynić się do lepszego zapobiegania cyberincydentom, wykrywania ich i reagowania na nie, a w przypadku najpoważniejszych z nich ułatwiać wymianę informacji i większą koordynację państw członkowskich i Komisji. Realizacja tego zadania będzie wymagać wzmocnienia współpracy w ramach partnerstwa między państwami członkowskimi, instytucjami UE, władzami lokalnymi i regionalnymi, sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim⁽⁴⁾.

12. Wzywa do opracowania standardów, instrumentów i mechanizmów zapewniających bezpieczeństwo sieci i systemów informatycznych oraz będących w stanie dotrzymać tempa zmian zachodzących w dziedzinie zagrożeń cybernetycznych, aby zapewnić wysoki poziom ochrony we wszystkich państwach członkowskich.

13. Podkreśla, że luki w zakresie bezpieczeństwa przechowywania danych i dostępu do nich oraz rosnąca liczba cyberataków na istotną infrastrukturę miejską i systemy zarządzania miastami wymagają szerszego zakresu interwencji systemowych i skoordynowanych, które obejmować będą łagodzenie skutków i zapobieganie, a także zapewnią realizację za pomocą zarówno inicjatyw rynkowych, jak i sterowanej przez rządy regulacji i egzekwowania przepisów. Należy rozwinąć zaawansowane szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i wdrożyć je również na szczeblu władz lokalnych i regionalnych, między innymi dla osób uczestniczących w elektronicznym udzielaniu zamówień publicznych dotyczących technologii inteligentnych miast oraz ich rozmieszczeniu i codziennym zastosowaniu.

14. Stwierdza, że osiągnięcie celów jednolitego rynku cyfrowego zakłada ochronę wartości, społeczeństwa i gospodarek krajowych przed negatywnymi skutkami cyberataków i poszanowanie podstawowych wartości, takich jak wolność wypowiedzi, prawo do prywatności oraz propagowanie otwartego, wolnego i przejrzystego korzystania z cybertechnologii.

15. Zdaje sobie sprawę z zagrożenia, jakie stanowią cyberincydenty transgraniczne, których częstotliwość i poziom zagrożenia wykazują obecnie niepokojącą tendencję rosnącą. Ponieważ te zagrożenia dotyczące sieci i systemów informatycznych mogą utrudniać prowadzenie działalności gospodarczej oraz powodować znaczne straty finansowe, co podważa zaufanie użytkowników i poważnie szkodzi gospodarce UE, Komitet wzywa do zacieśnienia współpracy i koordynacji między państwami członkowskimi, w szczególności w zakresie zarządzania transgranicznymi cyberincydentami na dużą skalę.

16. Jest przekonany, że należy zwiększyć zaufanie użytkowników do usług elektronicznych, dbając o to, by byli oni informowani o swoich prawach oraz chronieni podczas działania w środowisku internetowym, przy zagwarantowaniu ochrony praw autorskich i własności intelektualnej.

17. Popiera utworzenie agencji cyberbezpieczeństwa Unii Europejskiej, nadanie jej pełnych zdolności operacyjnych i stabilnych ram operacyjnych, a także powierzenie jej odpowiedzialności za cały cykl życia z punktu widzenia bezpieczeństwa informatycznego, za wykrywanie cyberincydentów i zapobieganie im oraz reagowanie na nie.

18. Popiera propozycję, by zarządzać od strony administracyjnej i technicznej europejskimi ramami certyfikacji ogólnej w zakresie bezpieczeństwa dotyczącego ICT, opartymi na istniejących systemach certyfikacji w zakresie bezpieczeństwa i uznanymi przez wszystkie państwa członkowskie UE.

19. Zaleca dalsze zwalczanie cyberataków za pomocą środków bezpieczeństwa zmierzających do poprawy ochrony infrastruktury krytycznej, tak aby obywatele i przedsiębiorstwa mieli dostęp do bezpiecznego i godnego zaufania otoczenia cyfrowego, które zarazem respektowałoby prawa podstawowe i inne najważniejsze wartości UE, w odpowiednich ramach prawnych.

⁽³⁾ CdR 5559/2013.

⁽⁴⁾ CdR 625/2012.

Rozwój platform internetowych

20. Podkreśla rolę, jaką mogą odgrywać platformy internetowe w prowadzeniu dyskusji na istotne tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania dotyczące tworzenia, utrzymania i rozbudowy ultraszybkich sieci we wszystkich regionach i na wszystkich obszarach UE.
21. Z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź wsparcia przez Komisję cyfrowych centrów innowacji i apeluje do niej o zapewnienie równowagi geograficznej przy podziale środków⁽⁵⁾.
22. Zauważa, że konieczna jest budowa ultraszybkich sieci z myślą o stawieniu czoła obecnym wyzwaniom gospodarczym i społecznym oraz włączeniu ludności w społeczeństwo oparte na wiedzy.
23. Korzystanie z sieci i dostępnych w niej usług jest czynnikiem wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, a także równości społecznej i sprawiedliwego dostępu do informacji. Dostęp do internetu może być uznawany za prawdziwe prawo obywatelskie i wskaźnik jakości życia.
24. Odnotowuje stale rosnący wpływ platform internetowych (wyszukiwarek, platform komunikacji społecznej, sklepów z aplikacjami itp.) w ramach gospodarki opartej na internecie.
25. Zaleca budowę sieci w sposób zrównoważony i efektywny. Budowa ultraszybkich sieci charakteryzujących się dobrym poziomem zasięgu wymaga znacznych i długoterminowych inwestycji w infrastrukturę, a właściwe organy powinny zapewniać instrumenty ułatwiające dostęp do sieci przedsiębiorstwom prywatnym na obszarach wiejskich.
26. Proponuje położyć większy nacisk na osiągnięcie większej skuteczności w przydzielaniu pasm widma radiowego i stymulowaniu inwestycji prywatnych uzupełnianych inwestycjami publicznymi, by dążyć do osiągnięcia celów dotyczących systemów łączności elektronicznej, unikając przy tym monopolizacji sieci.
27. Uważa, że konieczne jest wzmocnienie zaufania obywateli i przedsiębiorców do korzystania z usług elektronicznych, poprzez stałe informowanie ich na temat przysługujących im praw oraz zapewnienie im odpowiedniego poziomu ochrony podczas pracy w środowisku internetowym, a także apeluje o skuteczne środki służące usuwaniu treści niezgodnych z prawem, na które są narażeni.
28. Podkreśla, że konieczne jest, aby państwa członkowskie, władze lokalne i regionalne, które w wielu wypadkach odpowiadają za szkoły i instytucje edukacyjne, oraz inne zainteresowane strony reagowały w sposób skoordynowany, aby wspierać wysiłki na rzecz podniesienia poziomu umiejętności cyfrowych i unikać wykluczenia obywateli ze społeczeństwa i gospodarki opartych na ICT Akcentuje w tym względzie duże znaczenie kultury informatycznej i umiejętności cyfrowych obywateli, pracowników i osób poszukujących pracy dla kompleksowego wdrożenia cyfryzacji w gospodarce i społeczeństwie⁽⁶⁾ i wyraża zaniepokojenie z powodu utrzymujących się niedoborów umiejętności cyfrowych wskazanych przez Komisję.

Zapewnić niezbędne ramy dla funkcjonowania gospodarki opartej na danych

29. Zwraca uwagę na fakt, że stale zachodzące zmiany i cyfryzacja gospodarki oferują władzom lokalnym i regionalnym nowe możliwości maksymalnego wykorzystania potencjału wzrostu gospodarki cyfrowej. Konieczne jest przeprowadzenie znacznych inwestycji w infrastrukturę oraz technologie informacyjno-komunikacyjne, w szczególności w zakresie przetwarzania w chmurze i dużych zbiorów danych, a także w badania i innowacje, w celu pobudzenia konkurencyjności przemysłu oraz ulepszenia usług publicznych, integracji i umiejętności. Popiera w tym kontekście zamiar Komisji, by do wiosny 2018 r. przedłożyć wniosek ustawodawczy dotyczący zasad opodatkowania korzyści z gospodarki cyfrowej, w nawiązaniu do komunikatu z dnia 21 września 2017 r. pt. „Sprawiedliwy i skuteczny system podatkowy w Unii Europejskiej dla jednolitego rynku cyfrowego”⁽⁷⁾.
30. Z zadowoleniem przyjmuje upowszechnianie inicjatywy WiFi4EU oferującej darmowe połączenie internetowe społecznościom lokalnym, co zachęci inwestorów prywatnych do uczestnictwa w rozwijaniu infrastruktury sieci cyfrowych.
31. Popiera inicjatywę WiFi4EU, którą ma zamiar upowszechnić na poziomie społeczności lokalnych. Ma zamiar promować płynące z niej potencjalne korzyści, by w chwili uruchomienia pierwszego zaproszenia do składania wniosków jak największa liczba europejskich organów władz publicznych była już gotowa do ubiegania się o dostęp do dostępnych środków.

⁽⁵⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁶⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁷⁾ Zob. opinia KR-u COR-2017/01530.

32. Odnotowuje istotną rolę, jaką odegra poprawa jakości sieci szerokopasmowych w rozwoju sieci 5G, co wpłynie na cyfryzację gospodarki i społeczeństwa, a także w rozwoju innowacyjnych i konkurencyjnych usług cyfrowych, co zapewni również długoterminowe korzyści społeczno-gospodarcze, wzrost i miejsca pracy, a także spójność. Przypomina w tym względzie swój apel do Komisji Europejskiej, by zakończyła jak najszybciej standaryzację sieci 5G, wzięwszy pod uwagę, że normy mają kluczowe znaczenie dla konkurencyjności i interoperacyjności sieci telekomunikacyjnych.
33. Zwraca uwagę na problemy dotyczące dostępu do usług transgranicznych z punktu widzenia konsumentów pragnących skorzystać z usługi w innym państwie członkowskim od państwa zamieszkania.
34. Podkreśla pozytywny wpływ, jaki wywrze możliwość transgranicznego przenoszenia usług elektronicznych, ponieważ użytkownicy będą mieli dostęp do treści internetowych, których są abonentami, zarówno w swoim kraju, jak i podczas pobytu w innym państwie członkowskim.
35. Wzywa do zwiększenia wysiłków na rzecz ułatwienia dostępu wszystkim obywateli europejskich do usług internetowych dostępnych w innych państwach członkowskich, aby rozwiązać problem blokowania geograficznego, a także do wyeliminowania nieuzasadnionej dyskryminacji konsumentów z innych krajów Unii.
36. Popiera zakaz blokowania dostępu do stron internetowych i innych interfejsów online ze względu na miejsce zamieszkania klienta, a także zakaz przekierowywania klientów z jednej wersji krajowej strony na inną, zważywszy, że praktyki te dotyczą zarówno konsumentów, jak i sprzedawców, ponieważ obie te grupy są użytkownikami końcowymi towarów lub usług. Przekierowanie klienta może nastąpić jedynie za jego zgodą, a sprzedawców należy zobowiązać do oferowania klientowi przed jego przekierowaniem łatwego dostępu do poszukiwanej przez niego wersji interfejsu.
37. Podkreśla obecny brak równowagi między interesami twórców treści cyfrowych a konsumentami i stwierdza potrzebę modernizacji prawodawstwa dotyczącego prawa autorskiego i własności intelektualnej.
38. Stwierdza, że rozwój cyfryzacji, na przykład usług w chmurze lub transmisji strumieniowej, niesie ze sobą ogromne wyzwania, szczególnie w dziedzinie praw autorskich⁽⁸⁾.
39. Zachęca do coraz intensywniejszego korzystania z aplikacji w chmurze obliczeniowej w celu uzyskania dostępu do infrastruktury danych na poziomie europejskim, światowym itp., co jest niezbędne do prowadzenia działalności w różnych dziedzinach. Dostęp do infrastruktury danych powinien mieć miejsce z zachowaniem wysokiego poziomu bezpieczeństwa, możliwości przenoszenia danych i interoperacyjności.

Gwarancja ochrony danych osobowych

40. Podkreśla dużą odpowiedzialność, jaką biorą na siebie niezależne organy ochrony danych osobowych.
41. Jest zdania, że należy dostosować strategię w zakresie ochrony danych osobowych do dynamicznych potrzeb wciąż zmieniającej się przestrzeni wirtualnej, mając na uwadze, że ochrona danych osobowych wpływa na wiele dziedzin, takich jak m.in. wymiar sprawiedliwości, gospodarka, komunikacja, kształcenie, zdrowie, administracja i ochrona konsumenta.
42. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja pozostawiła państwom członkowskim swobodę w stosowaniu odstępstw dotyczących wykorzystania chronionych utworów w celach edukacyjnych. W ten sposób zapewnia się poszanowanie tożsamości narodowej, regionalnej i lokalnej, a w konsekwencji występowanie szczególnych rodzajów licencji, które znajdują swe źródło w różnych kontekstach społecznych i politycznych⁽⁹⁾.
43. Uważa, że w dłuższej perspektywie pożądana jest harmonizacja ram prawnych dotyczących wynagradzania autorów, twórców i artystów⁽¹⁰⁾.

Znaczenie lokalne i regionalne / Znaczenie dla KR-u

44. Sądzi, że miasta i regiony mają do odegrania kluczową rolę w tworzeniu baz danych zawierających informacje publiczne, zapewnianiu danych w dziedzinie bezpieczeństwa, rozwijaniu niezbędnych umiejętności cyfrowych, zapewnianiu i ułatwianiu finansowania sieci szerokopasmowych oraz tworzeniu warunków sprzyjających wymianie transregionalnej i transgranicznej usług internetowych. Tego rodzaju wymiana może okazać się bardzo użyteczna z punktu widzenia świadczenia usług wysokiej jakości i gospodarki opartej na danych.

⁽⁸⁾ CdR 02646/2015.

⁽⁹⁾ CdR 05114/2016.

⁽¹⁰⁾ CdR 00039/2016.

45. Zauważa, że w swoich poprzednich opiniach KR wielokrotnie podkreślał, że władze szczebla lokalnego i regionalnego mogą wnieść wkład na wszystkich etapach gromadzenia danych i świadczenia usług dla obywateli i przedsiębiorstw. Sytuację tę można zaobserwować również w terenie – w Europie znajduje się wiele przykładów możliwej współpracy między regionami, władzami krajowymi a ośrodkami badawczymi w dziedzinie jednolitego rynku cyfrowego.

46. Podkreśla ważną rolę, jaką władze lokalne i regionalne mogą odegrać we wspieraniu harmonizacji danych i potencjału wzrostu gospodarki cyfrowej, dlatego należy wziąć ten aspekt pod uwagę podejmując działania na szczeblu krajowym lub unijnym.

Wpływ planowanego wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej na jednolity rynek cyfrowy

47. Zauważa, że po zagłosowaniu przez obywateli Zjednoczonego Królestwa za opuszczeniem Unii Europejskiej przedsiębiorstwa stoją obecnie w obliczu okresu niepewności dotyczącej wystąpienia tego kraju z UE. Jeśli chodzi o treści cyfrowe, dla przedsiębiorstw dostarczających towary lub świadczących usługi za pośrednictwem internetu zasadnicze pytanie dotyczy tego, w jaki sposób realizowana będzie w tym kraju inicjatywa Komisji Europejskiej dotycząca jednolitego rynku cyfrowego.

48. Uważa, że jeżeli Zjednoczone Królestwo zgodzi się na swobodny przepływ towarów i usług, należałoby w tym kraju stosować zasady jednolitego rynku po upływie dwóch lat negocjacji dotyczących brexitu.

Bruksela, dnia 31 stycznia 2018 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*
